

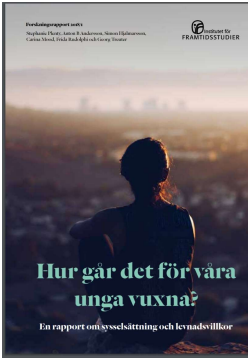

Hur går det för våra unga vuxna?

En rapport om sysselsättning och levnadsvillkor

 Vägledarkalendariet, 19 september 2019

Rapporten

Författare

Stephanie Plenty (ansvarig)

Anton B. Andersson

Simon Hjalmarsson

Carina Mood

Frida Rudolphi

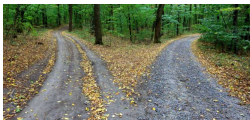
Georg Treuter

Institutet för Framtidsstudier
Institutet för Social Forskning,
Stockholms Universitet

Vad vet vi om unga vuxna?

- Övergången från obligatorisk utbildning till högre utbildning och arbete har blivit längre och mer komplex.
- Det finns fler möjligheter att lyckas, men för vissa betyder det också fler sätt att inte lyckas på arbetsmarknaden – som leder till marginalisering.
- Mycket fokus har legat på arbetslöshet, och unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)

Sysselsättning bland unga vuxna

Vi vet lite om...

- A) Ungas egna perspektiv
- B) Hur UVAS spenderar sin tid
- C) Sårbara situationer för de som arbetar eller studerar

Sysselsättning bland unga vuxna

Vi vet lite om...

- A) Ungas egna perspektiv
- B) Hur UVAS spenderar sin tid
- C) Sårbara situationer för de som arbetar och studerar

Vårt bidrag är att....

1. Beskriva sysselsättning bland unga vuxna i 19–20-årsåldern
2. Identifiera särskilt sårbara grupper - bland UVAS, arbetande och studerande
3. Beskriva livssituationen för unga vuxna i olika sysselsättning och med olika grad av sårbarhet

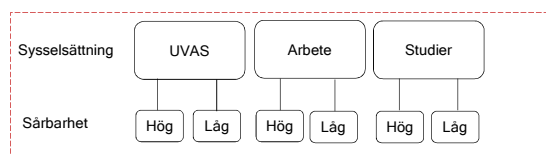

Vad gjorde vi?

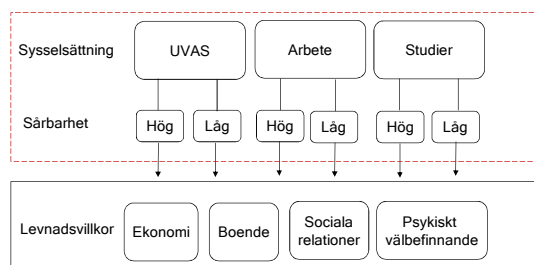
- YES! (Youth in Europe Study)
- Våg 1 – deltog 5 025 elever
- Våg 4 – deltog samma elever igen
- Resulten är baserad på **våg 4**, ungefär ett halvår efter normalt gymnasieavslut.
- Vi följer deras första steg på arbetsmarknaden, en viktig tid när många beslut fattas

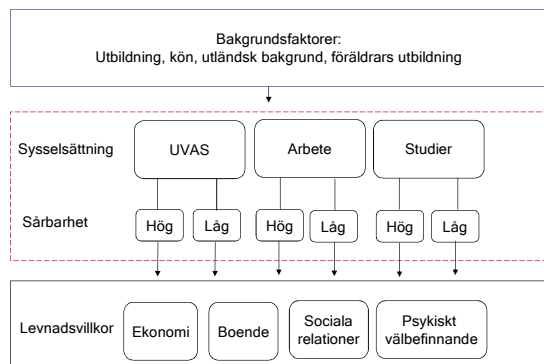
Översikt

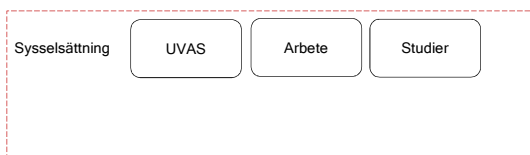
Översikt

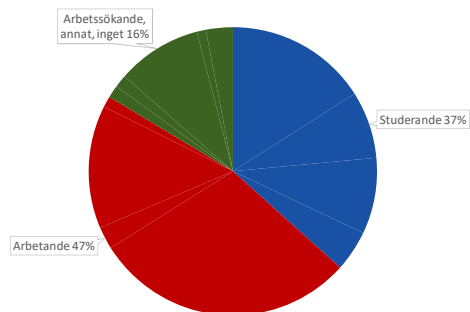
Översikt

Primär sysselsättning

Det är vanligast att ha arbete som primär sysselsättning

Notera: Bara ett svarsalternativ kunde väljas

Överlappande sysselsättning

	%	%
Primär sysselsättning: studerande		37
Studerande enbart	15,9	
Studerande och arbetar	7,5	
Studerande och söker jobb	8,5	
Studerande, arbetar och söker jobb	4,6	
Primär sysselsättning: arbetande		47
Arbetande enbart	29,3	
Arbetande och studerar	2,5	
Arbetande och söker jobb	13,8	
Arbetande, studerar och söker jobb	1,2	
Primär sysselsättning: arbetssökande		12
Arbetssökande enbart	9,5	
Arbetssökande och studerar	1,4	
Arbetssökande och arbetar	1,4	
Arbetssökande, arbetar och studerar	*	
Primär sysselsättning: ingen eller annan aktivitet		4
Totalt	100	100

Överlappande sysselsättning

	%	%
Primär sysselsättning: studerande		37
Studerande enbart	15,9	
Studerande och arbetar	8,5	
Studerande och söker jobb	4,6	
Primär sysselsättning: arbetande		47
Arbetande enbart	29,3	
Arbetande och studerar	2,5	
Arbetande och söker jobb	13,8	
Arbetande, studerar och söker jobb	1,2	
Primär sysselsättning: arbetssökande		12
Arbetssökande enbart	9,5	
Arbetssökande och studerar	1,4	
Arbetssökande och arbetar	1,4	
Arbetssökande, arbetar och studerar	*	
Primär sysselsättning: Ingen eller annan aktivitet		4
Totalt	100	100

Överlappande sysselsättning

	%	%
Primär sysselsättning: studerande		37
Studerande enbart	15,9	
Studerande och arbetar	7,5	
Studerande och söker jobb	8,5	
Studerande, arbetar och söker jobb	4,6	
Primär sysselsättning: arbetande		47
Arbetande enbart	29,3	
Arbetande och söker jobb	13,8	
Arbetande, studerar och söker jobb	1,2	
Primär sysselsättning: arbetssökande		12
Arbetssökande enbart	9,5	
Arbetssökande och studerar	1,4	
Arbetssökande och arbetar	1,4	
Arbetssökande, arbetar och studerar	*	
Primär sysselsättning: Ingen eller annan aktivitet		4
Totalt	100	100

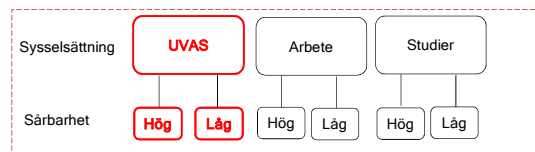
Överlappande sysselsättning

	%	%
Primär sysselsättning: studerande		37
Studerande enbart	15,9	
Studerande och arbetar	7,5	
Studerande och söker jobb	8,5	
Studerande, arbetar och söker jobb	4,6	
Primär sysselsättning: arbetande		47
Arbetande enbart	29,3	
Arbetande och studerar	2,5	
Arbetande och söker jobb	13,8	
Arbetande, studerar och söker jobb	1,2	
Primär sysselsättning: arbetssökande		12
Arbetssökande enbart	9,5	
Arbetssökande och studerar	1,4	
Arbetssökande och arbetar	1,4	
Arbetssökande, arbetar och studerar	*	
Primär sysselsättning: Ingen eller annan aktivitet		4
Totalt	100	100

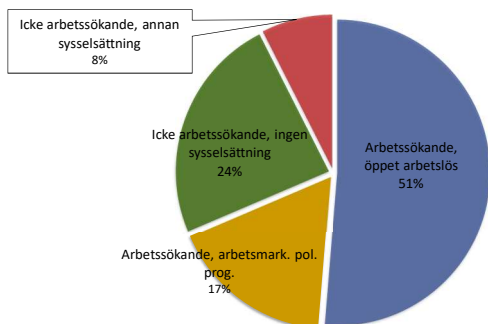

UVAS

UVAS

UVAS är en heterogen grupp med flera undergrupper

Arbetssökandes situation

- 85% av arbetssökande UVAS (men 57% av ikke arbetssökande UVAS) upplever det som **mycket viktigt** att börja arbeta eller studera det närmaste året

Arbetssökandes situation

- 85% av arbetssökande UVAS (men 57% av ikke arbetssökande UVAS) upplever det som **mycket viktigt** att börja arbeta eller studera det närmaste året
- Det vanligaste upplevda hindret var brist på jobb med rätt kvalifikationsnivå (ca 50%), men flera upplever också hinder relaterade till personliga egenskaper (motivation, självförtroende)
- Det är ovanligt att uppleva diskriminering/orättvis behandling som ett hinder (2%)

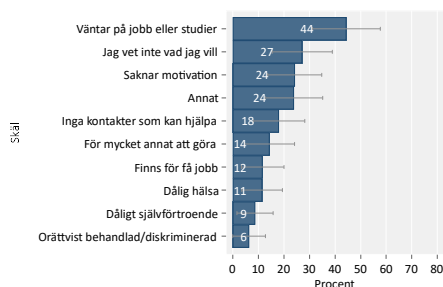
Arbetssökandes situation

- 85% av arbetssökande UVAS (men 57% av ikke arbetssökande UVAS) upplever det som **mycket viktigt** att börja arbeta eller studera det närmaste året
- Det vanligaste upplevda hindret var brist på jobb med rätt kvalifikationsnivå (ca 50%), men flera upplever också hinder relaterade till personliga egenskaper (motivation, självförtroende)
- Det är ovanligt att uppleva diskriminering/orättvis behandling som ett hinder (2%)
- Ungefär 60% av UVAS har varit UVAS minst 3 månader senaste halvåret

Icke arbetssökande situation Varför arbetar eller studerar de inte?

- Vanligaste skälet var att man väntar på att arbete eller studier ska börja.
- Många vet inte vad de vill göra eller saknar motivation.

Notera: Max 3 skäl kunde väljas

Sårbarhet bland UVAS

Arbetssökande UVAS

- Minst 3 mån utan studier eller arbete senaste halvåret OCH
- Ingen 3-månadersperiod med arbete eller studier

45% sårbara

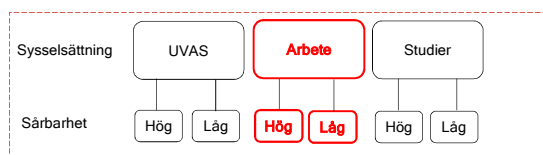
Icke arbetssökande UVAS

- Ingen aktivitet som är näraliggande arbetsmarknaden OCH
- Står ofrivilligt utanför arbetsmarknaden

53% sårbara

48% av UVAS har en hög sårbarhet

Arbete

Arbetande unga Arbets tid och anställningstrygghet

- 29% är fast anställda: 45% av män, 21% av kvinnor.
- Bara ungefär hälften jobbar mer än 30 timmar i veckan
- Mindre än en femtedel är medlemmar i en fackförbund eller A-kassa - mer vanligt bland män än kvinnor

Arbetande unga Åsikter om arbetsegenskaper

- Jobbet är ofta roligt - 57%
- Jobbet är ofta/ibland meningsfullt - 74%
- Jobbet är ofta stressigt - en fjärdedel
- Jobbet är sällan/aldrig riskfyllt - ungefär 80%

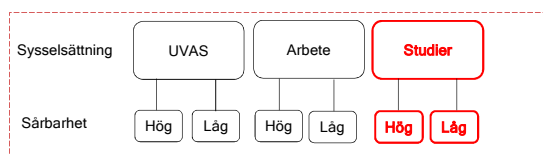
Sårbarhet bland arbetande

- Inte fast anställd
 - Jobbar < 21 timmar i veckan
 - Deltar inte i någon utbildning
 - Letar efter annat/andra jobb
- ELLER
- Inte fast anställd
 - Jobbar < 21 timmar i veckan
 - Deltar inte i någon utbildning
 - Har varit UVAS 3 mån. eller mer senaste halvåret

14% av arbetande har en hög sårbarhet

Studerande

Studerande unga

Aktivitet	Av studerande
Högskola/Universitet	51
Gymnasium	32
Komvux	8
Folkhögskola	5
Yrkeshögskola	3
Annat	1
Totalt	100

Studerande unga

Aktivitet	Av studerande
Högskola/Universitet	51
Gymnasium	32
Komvux	8
Folkhögskola	5
Yrkeshögskola	3
Annat	1
Totalt	100

• Ca 50% studerande går på universitet/högskola

• En tredjedel är kvar på gymnasiet

Studerande på gymnasium Framsteg i studier

De vanligaste anledningarna till att vara kvar på gymnasiet:

- Gått om en årskurs (ett annat 52% eller samma program 24%)
- Gått ett introduktionsprogram (IM 20%)
- Studieuppehåll eller börjat ett år sent (20%)

Studerande på universitet eller högskola Framsteg i studier

CSN kräver att man klarar minst 62,5% av poäng man har sökt studiemedel för

- 40% tar alla sina poäng
- 19% klarar inte denna gräns

Resten klarar inte alla men tillräckligt många poäng

Andelen poäng tagna av det totala poäng man har varit registrerad på under HT 2015 - VT 2016

Sårbarhet bland studerande

Universitet/högskola

- Registrerade ELLER
- Inte klarat 62,5% av poängen

25% sårbara

Gymnasium

- Inte nått åk3 HT 2015 ELLER
- Gått om en åk inom samma program ELLER
- Gått om åk1 pga ingen gy-behörighet

48% sårbara

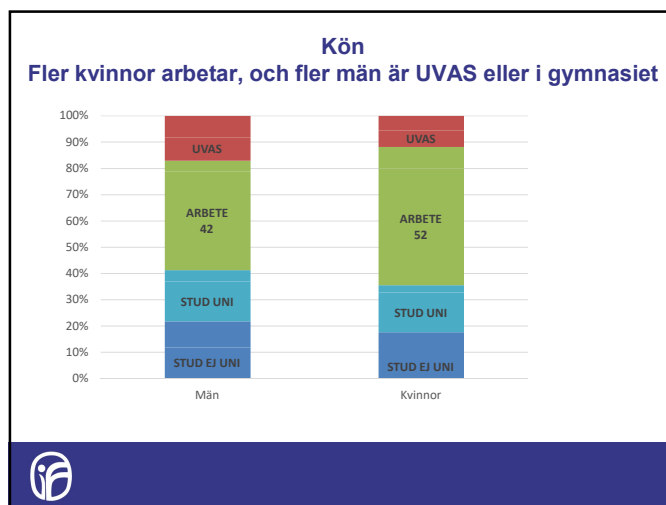
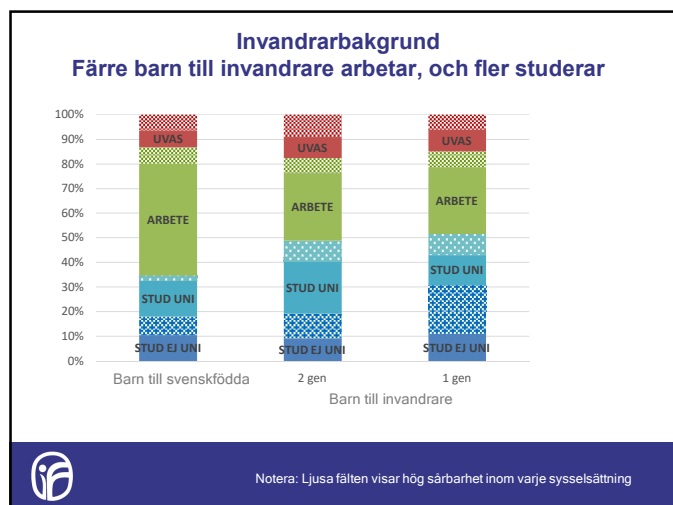
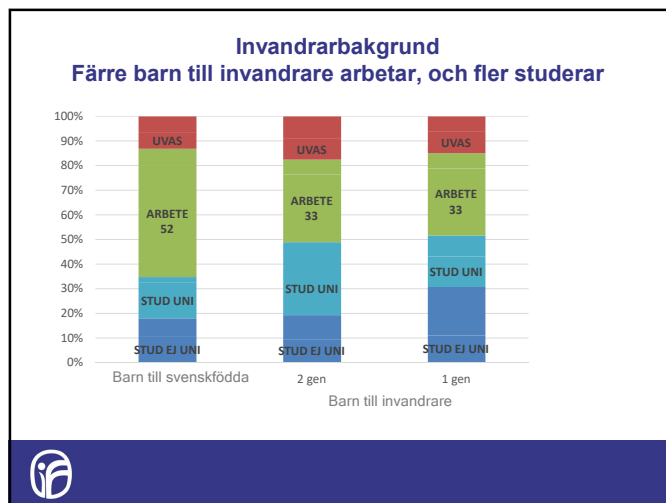
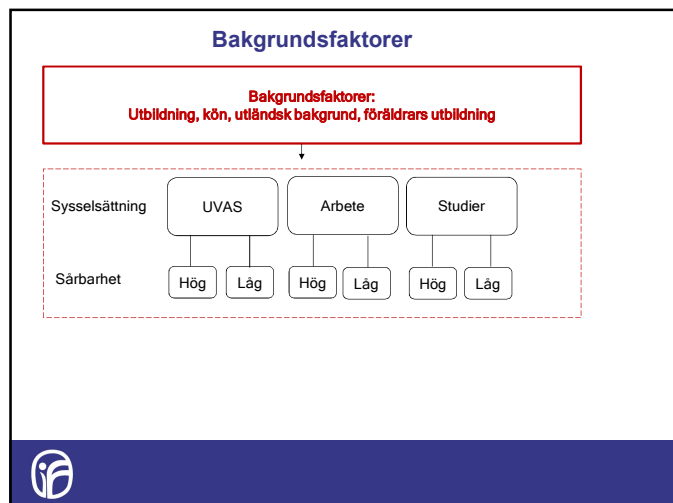
Övriga

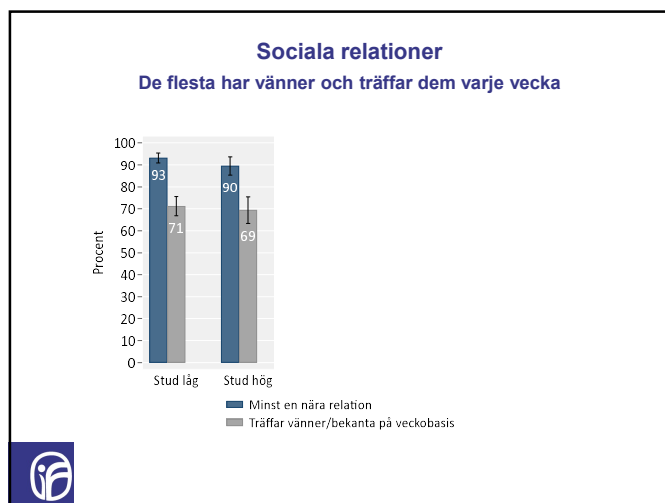
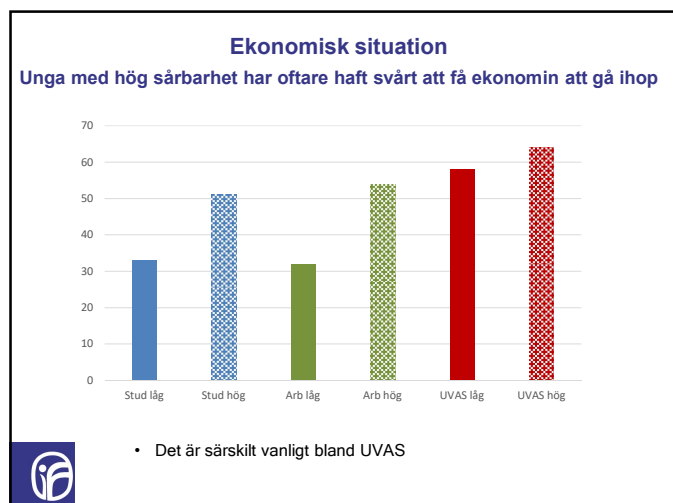
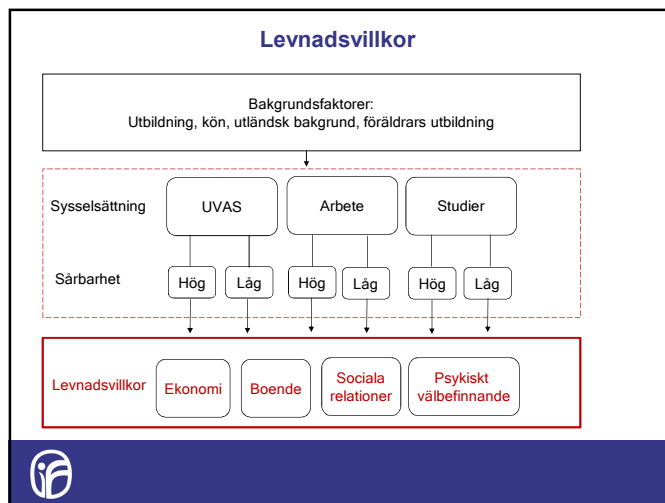
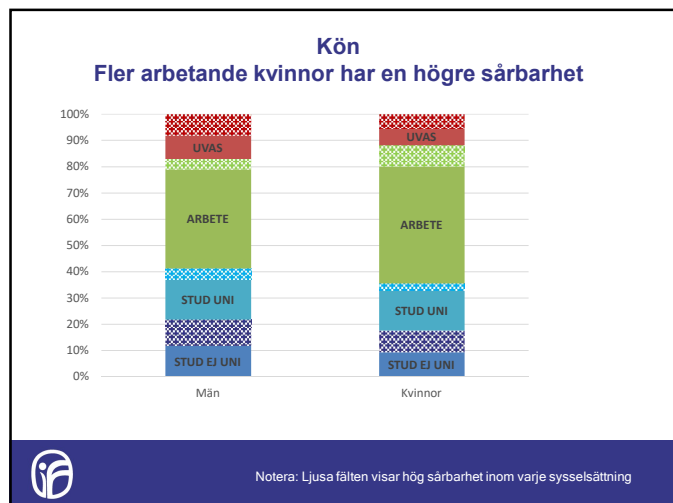
- Komvux eller folkhögskola utan gymnasieexamen

43% sårbara

33% av studerande har en hög sårbarhet

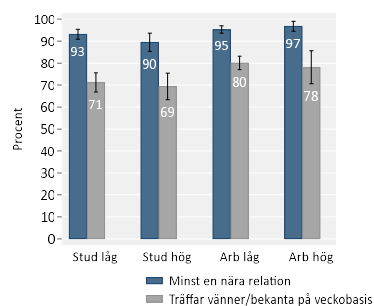

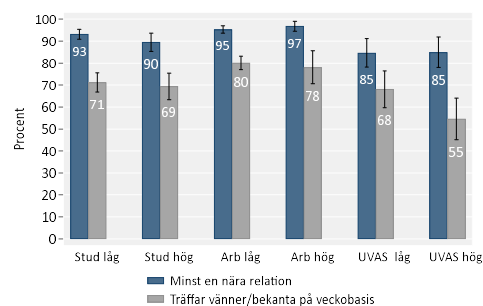
Sociala relationer

De flesta har vänner och träffar dem varje vecka

Sociala relationer

De flesta har vänner och träffar dem varje vecka

- UVAS har en sämre situation

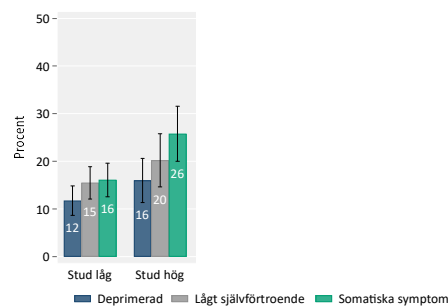
Psykiskt välbefinnande

Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

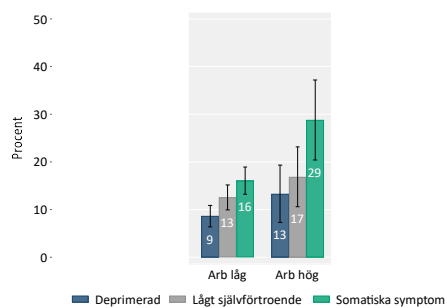
Psykiskt välbefinnande

Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

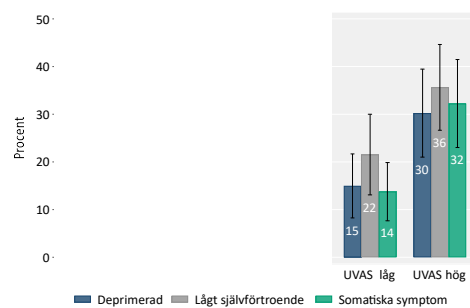
Psykiskt välbefinnande

Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

Psykiskt välbefinnande

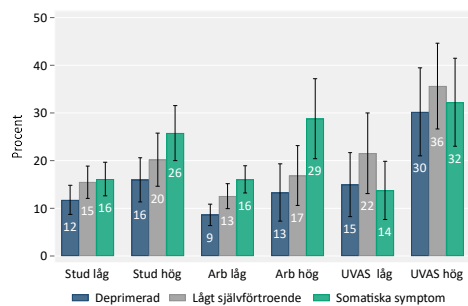
Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

Psykiskt välbefinnande

Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

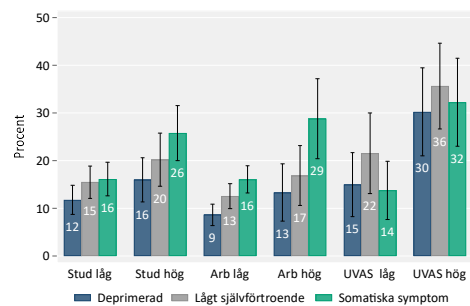
- Fler unga i sårbara situationer har psykisk ohälsa

Psykiskt välbefinnande

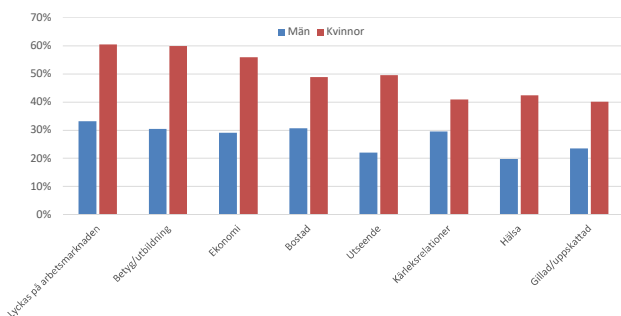
Ofta deprimerad, lågt självförtroende och somatiska symptom

- Fler unga i sårbara situationer har psykisk ohälsa
- UVAS med hög sårbarhet har mest prevalent psykisk ohälsa

Många oroar sig för arbetsmarknad och utbildning

Andel som ganska eller väldigt ofta oroar sig för...

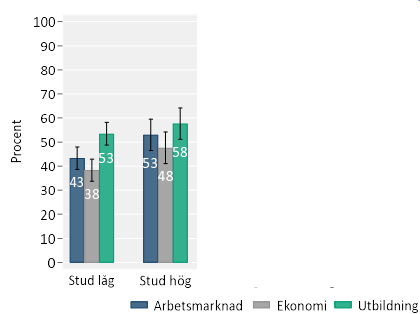
Varierar oro med sysselsättning/sårbarhet?

Andel som ganska eller väldigt ofta oroar sig för...
arbetsmarknad, ekonomi, utbildning

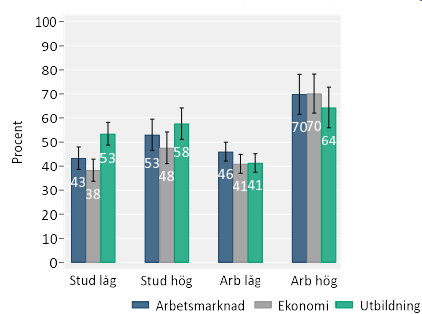
Varierar oro med sysselsättning/sårbarhet?

Andel som ganska eller väldigt ofta oroar sig för...
arbetsmarknad, ekonomi, utbildning

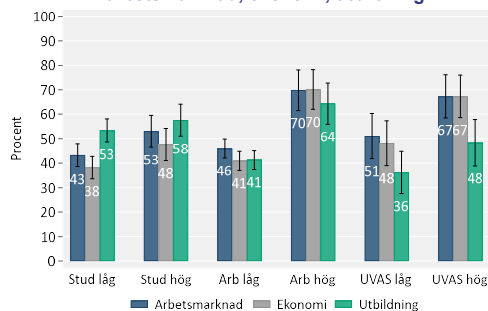
Varierar oro med sysselsättning/sårbarhet?

Andel som ganska eller väldigt ofta oroar sig för...
arbetsmarknad, ekonomi, utbildning

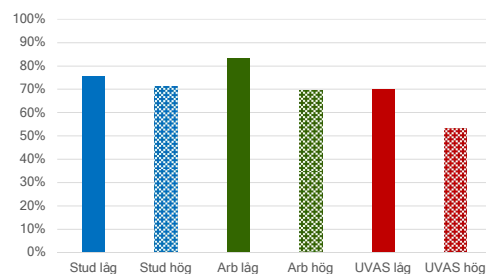
Varierar oro med sysselsättning/sårbarhet?

Andel som ganska eller väldigt ofta oroar sig för...
arbetsmarknad, ekonomi, utbildning

Optimism och förväntningar på framtiden

Andel som tror att man kommer att få det bra i framtiden

Slutsatser

- **Det finns sårbara unga även bland de som studerar eller arbetar, och alla UVAS är inte i en sårbar situation**
 - Vi behöver ett bredare perspektiv på arbetsmarknadsrelaterade problem.
- **Unga i sårbara situationer har i genomsnitt sämre levnadsvillkor och psykisk hälsa**
 - De möter utmaningar i flera aspekter av livet, vilket kan påverka deras möjligheter att förbättra sin situation
- **De flesta unga är engagerade i sin sysselsättning och ser ljus på sin framtid**
 - De bryr sig om saker som hör till "vuxenlivet"- utbildning, arbetsmarknad, osv.

Kontaktuppgifter

Dr Stephanie Plenty (ansvarig för rapporten)
Email: stephanie.plenty@iffs.se

Dr Frida Rudolphi
Email: frida.rudolphi@sofi.su.se

Prof. Carina Mood (projektledare)
Email: carina.mood@sofi.su.se

- <https://www.iffs.se>
(<https://www.iffs.se/publikationer/if-rapporter/hur-gar-det-for-vara-unga-vuxna/>)

